

MEMÒRIA ECONÒMICA COMPLEMENTÀRIA DE L'AVANTPROJECTE DE LLEI INTEGRAL, DE LA GENERALITAT, DE MESURES CONTRA EL DESPOBLAMENT EN LA COMUNITAT VALENCIANA

Antecedents

Mitjançant Resolució de 6 de maig de 2022 del Secretari Autòmic de Presidència, per delegació del President de la Generalitat segons Resolució de 17 de febrer de 2022, s'ha iniciat la tramitació de l'avantprojecte de Llei, de la Generalitat, Integral de Mesures contra el Despoblament en la Comunitat Valenciana, sent encarregada la seua elaboració a la Secretaria Autònoma de Cohesió Territorial i Polítiques contra el Despoblament.

De conformitat amb allò que disposen tant l'article 42.2 de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, del Consell, com l'article 26 de la 1/2015, de 6 de febrer, de la Generalitat, d'Hisenda Pública, del Sector Públic Instrumental i de Subvencions, els avantprojectes de llei han d'anar acompanyats d'una memòria econòmica sobre l'estimació del cost previst.

El contingut de la memòria s'ha d'ajustar a allò establert a l'article 35 de Decret 77/2019, de 7 de juny, del Consell, de regulació del procediment de gestió del pressupost de la Generalitat.

En compliment d'aquestes previsions, la memòria econòmica, signada el 21 de juny de 2022, va acompanyar l'expedient previ a la fase d'informació pública i audiència a conselleries; havent advertit una errada en la referència a la normativa d'aplicació (al fer esment a la derogada Ordre de 22 de març de 2005, en lloc del Decret 77/2019) es va redactar una memòria econòmica revisada i actualitzada, amb data 13 de setembre de 2022, que formaria part de l'expedient de l'Avantprojecte de Llei.

Finalment, amb data 16 de setembre de 2022, el Consell acordà donar la conformitat a la tramitació d'aquest Avantprojecte de Llei, i seguir amb la seua tramitació sol·licitant l'emissió d'informe a la conselleria competent en matèria d'hisenda, a més de l'informe de la Comissió Delegada del Consell d'Inclusió i Drets Socials -Comissió que es va celebrar el 22 de setembre de 2022-, així com sol·licitar l'emissió de Dictamen al Comitè Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana i al Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana.

Memòria econòmica complementària

S'emet la present memòria complementària a la memòria emesa amb data 13 de setembre de 2022, a fi de completar els següents aspectes:

1. Entre les diverses modificacions introduïdes com a conseqüència de les fases d'informació pública i d'audiència a conselleries, es va incloure un nou apartat 4 a l'article 13, sobre finançament de les mesures contra el despoblament, la redacció del qual és: “*En cap cas l'import destinat a la lluita contra el despoblament serà inferior al 0,1 % del pressupost total de la Generalitat*”. Aquesta redacció, no obstant, resulta incompleta, ja que s'hauria de referir als pressupostos de despesa no financera.

2. En relació a les despeses pressupostàries i el finançament de les mesures dedicades a lluitar contra el despoblament, cal distingir, d'una banda, les mesures directes incloses en el programa pressupostari 125.20 de la Direcció General Avant, amb una dotació de 8,3 M€ al 2022 (en elaboració el pressupost de 2023, previst 9,3 M€). I, d'una altra banda, aquelles mesures transversals, a desenvolupar per altres departaments del Consell, amb càrrec als seus propis programes pressupostaris.

Respecte a les despeses en les mesures transversals destinades a la lluita contra el despoblament, l'Avantprojecte de Llei preveu crear un sistema d'informació i d'indicadors, per a permetre la seua avaluació, el seu seguiment pressupostari i del compliment dels objectius que estableix la norma. Tenint en compte que actualment no es disposa d'aquest sistema de indicadors, se n'obté una aproximació a partir de les dades transmises per les conselleries en el marc de la Comissió Interdepartamental del Consell per a la Lluita contra el Despoblament dels Municipis Valencians (creada per Decret 58/2017), que fa un seguiment de les accions impulsades en cada àmbit sectorial. Les principals línies identificades, amb una estimació de la seua despesa respecte a l'any 2021 (a data d'informe les dades de 2022 es troben en elaboració), varen ser:

- Educació, cultura i esports (mesures de suport als Centres Rurals Agrupats, transport escolar, menjadors escolars, mesures d'innovació educativa, biblioteques i promoció d'activitats culturals als pobles): 65,4 M€.
- Sanitat universal i salut pública (en millora de xarxa de consultoris auxiliars, millora de temps de resposta a les emergències, i segona fase del pla REMOT per als punts d'atenció continuada dels que depenen municipis considerats zones rurals remotes): 11,6 M€ (més les inversions en infraestructures).
- Igualtat i polítiques inclusives (mesures en atenció primària per a entitats locals, accions a favor de la infància i adolescència, atenció a diversitat funcional i salut mental, etc.): 28 M€ (més la inversió del Pla Convivint d'infraestructura de serveis socials, incloent centres de dia i punts d'atenció en medi rural, la quantificació dels quals dependrà de la seua ubicació).

- Habitatge i arquitectura climàtica (en programes com ara el Pla Conviure, el Pla IRTA i el Pla Recuperem Llars, i la redacció d'un pla d'acció per a la lluita front al despoblament del món rural fomentant la rehabilitació): 37,6 M€.
- Política Territorial, Obres Públiques i Mobilitat (en millora de la mobilitat i seguretat vial, ordenació del territori i paisatge i ajudes al planejament urbanístic): 18,4 M€.
- Innovació, Universitats, Ciència i Societat Digital (mesures d'impuls a la extensió de la banda ampla i infraestructures de comunicació a l'àmbit rural, col·laboració per a l'adquisició de competències digitals, programa de territoris intel·ligents i d'innovació als municipis): 5,8 M€.
- Justícia, interior i administració pública (suport als jutjats de pau, a la mediació en ajuntaments i mancomunitats, i serveis d'orientació jurídica): 2,4 M€.
- Participació, Transparència, Cooperació i Qualitat Democràtica (foment de la transparència i bon govern a l'àmbit local, foment de la participació ciutadana i accions en matèria de memòria històrica i democràtica): 1 M€.
- Labora, en coordinació d'accions de desenvolupament local: 0,8 M€ (a més d'aquells programes i ajudes que puguen derivar dels Plans Avalem Territori, Avalem joves i Avalem experiència en funció del municipi d'actuació).
- Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica (entre altres, mesures del programa LEADER i altres del PDR CV 2014-2020, gestió forestal i prevenció d'incendis forestals, camins rurals, gestió de recursos hídrics, suport als sectors agrícola i ramader, promoció d'agricultura ecològica i productes de qualitat diferenciada): 22,5 M€.
- Presidència, en matèria de turisme (plans territorials, formació, ajudes directes, Bono viatge, promoció de turisme actiu i altres): 16,8 M€; i dins del Fons de cooperació municipal, els municipis en risc de despoblament reben 3,4 M€ (dada 2022), més altres subvencions a municipis per a la protecció i conservació de patrimoni i la millora d'accessibilitat als edificis públics (ajudes a priori no territorialitzades, però amb criteris de discriminació positiva a favor del municipis en risc de despoblament).

En resum, s'estima que les mesures dedicades a lluitar contra el despoblament, en conjunt, podrien suposar una despesa pressupostària no financera d'entre 220 i 300 milions d'euros, amb càrrec als programes i línies pròpies de cada conselleria, bé en forma de convocatòries d'ajudes, subvencions o inversió, o bé com a mesures de planificació, discriminació positiva o prioritització en benefici dels municipis en risc de despoblament, de les seues comarques o d'altres actors al territori, com ara persones físiques, cooperatives, empreses, associacions, etc. ubicades en aquestes zones.

LA SECRETÀRIA AUTONÒMICA DE COHESIÓ TERRITORIAL I POLÍTIQUES CONTRA EL DESPOBLAMENT